

# Kommodori kokous

## 23.5.2018

Stefan Fröberg  
Ulkoilupalvelupäällikkö

Helsinki

# Merellinen Helsinki – strategia

Helsinki

# Strategia: Kartoituksen tausta

- Helsingin kaupunkistrategian 2017 – 2021 mukaan Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Merellisyyttä ei ole toistaiseksi hyödynnetty riittävästi kaupungin vetovoimatekijänä eikä sen mahdollisuuksia ole täysimittaisesti hyödynnetty.
- Strategiassa todetaan, että lähisaariston avaamista edelleen yleiseen käyttöön jatketaan. Helsingiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan **merellinen strategia**, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen.
- Helsingin saaristosta tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Helsinkiin luodaan muun muassa saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.
- Tämän hankkeen tavoitteena on ollut **taustakartoituksen laatiminen Helsingin merellisen strategian toteuttamiseksi ja toimintaohjelman laatimiseksi**. Taustakartoitus on toteutettu helmi-huhtikuun 2018 aikana.
- Kartoituksen laadinnasta on vastannut Owl Group Oy. Sisällölliset valinnat ja painotukset on tehty kaupungin- ja keskeisten sidosryhmien muodostamassa ohjausryhmässä.

# Toteutustapa

- Taustakartoituksessa on kerätty, systematisoitu ja priorisoitu olemassa olevat suunnitelmat ja toimenpiteet sekä uudet ideat merellisyyden edistämiseksi, jotta ne voidaan ottaa huomioon strategian laadinnassa.
- **Ensi vaiheessa** toteutettiin sähköinen kysely, jota kaupungin toimialajohto ja taustakartoituksen ohjausryhmä levitti kaupungin sisällä. Tarkoituksena oli kartoittaa olemassa olevan kaupungin suunnitelmat, hankkeet ja muut aloitteet, jotka kytkeytyvät merelliseen strategiaan. Tiedonkeruuvaiheen jälkeen tuloksia esitettiin ohjausryhmälle ja tunnistetut puutteet tiedonkeruussa täydennettiin. Merelliseen strategiaan kytkeytyviä aloitteita löytyi kaupungin sisältä yhteensä 55 kappaletta.
- **Toisessa vaiheessa** toteutettiin sähköinen kysely kaupunkilaisille, jossa kartoitettiin uusia ideoita merellisyyden edistämiseksi. Tiedonkeruuta tehtiin Owl Groupin kyselyalustan sekä kaupungin oman kerrokantasi-kyselyalustan kautta. Kyselyihin oli mahdollista vastata suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi.

# Toteutustapa

- Tietoa kaupunkilaisille suunnatusta tiedonkeruusta levitettiin kaupunginkanslian viestintäosaston toimesta kaupungin sosiaalisen median tilien kautta. Lisäksi kaikille kaupunginosayhdistyksille toimitettiin suoraan tietoa käynnissä olevasta kyselystä. Tietoa kartoituksesta ja siihen liittyvästä kyselystä toimitettiin myös luonnonsuojelu- ja vammaisjärjestöille sekä naapurikunnille ja ministeriöille.
- Vastauksia saatiin toiseen kyselyyn yhteensä 541 kappaletta.
- Tämän jälkeen vastaukset analysoitiin ja ryhmiteltiin toteuttajan toimesta, minkä jälkeen ohjausryhmä työsti kaupunkilaisten aloitteiden perusteella toimenpidekokonaisuuksia merellisen Helsingin edistämiseksi. Nämä ovat aihioita, jotka tarvitsevat toteutuakseen kaupungilta panostuksia.



# Aikataulu

Suunniteltu  
 Muutos

Tehtävä	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Päätös ja projektinjohtajan nimitys												
Työryhmän luonti ja sidosryhmät												
Hankkeiden kartoitus												
Hankkeiden priorisointi (low-hanging fruits, 1-2 v, 2-5v, 5-10v)			X									
Budjetointi ja aikataulutus												
Lopullisen organisaation valmistelu												
Strategian viimeistely												
Hyväksyntä												
Merellisen strategiayön aloitus												

# Aikataulu

- Päätös, projektijohtaja ja strategiatyön aloittaminen (loka/marraskuu 2017) Minttu Perttula
- Työryhmän luonti (joulukuu 2017/ tammikuu 2018)  
Kaupungin omat sidosryhmät; Kympp, Elo, Kanslia, Kuva, Helsinki Marketing, Helsingin Satama, Helsingin energia
- Ulkoiset sidosryhmät: asukkaat, kahvilayrittäjät, mökkiyrittäjät, urheiluyrittäjät, vesiliikenneyrittäjät, saunayrittäjät, mökkeilijät matkailijat ja muut merelliset toimijat, kansalaisjärjestöt, ympäristöjärjestöt, asukasyhdistykset, yliopistot, Uudenmaan liitto, YM, Syke, VisitFinland, Senaatti, Metsähallitus, Espoo ja Sipoo
- Strategian luonti (tammikuu-huhtikuu 2018)
  - Hankkeiden kartoitus
  - Hankkeiden priorisointi (tavoite, kustannukset, aikataulu –perusteella) ja luokittelu
  - -Nopeasti toteuttavat (low-hangingfruits)
  - -Isot 5-10 v, 10-15 v
  - -Kaupunki toimii alustana ad-hoc hankkeille
- Strategian kirjoittaminen, hankkeiden alustava budjetointi, vastuutus ja aikataulu, organisoinnin valmistelu  
Strategian viimeistely ja hyväksyntä (toukokuu 2018)  
Strategiatyön sisältö ja aikataulu

# Toimenpiteiden kategorisointi

- Toimenpidekokonaisuudet on jaettu viiteen osa-alueeseen:
  1. Merelliset tapahtumat ja virkistysalueet
  2. Saaristoluonnon suojelu
  3. **Veneilyn edellytysten kehittäminen**
  4. Vesiliikenteen edistäminen
  5. Maankäyttö ja kaavoitus
- Aloitteet on edelleen ryhmitelty tämän jaottelun mukaisesti kolmeen ryhmään:
  - **A Uudet ja edistettävät aloitteet.** Nämä ovat sellaisia hankkeita tai toimenpiteitä, joita ohjausryhmä esittää käynnistettäväksi, edelleen edistettäväksi tai laajennettaviksi (mikäli kyseessä on käynnissä oleva hanke)
  - **B. Kaupunkilaisten ideat.** Yhteenveto kaupunkilaisten esittämistä ideoista merellisen Helsingin edistämiseksi. Osa näistä on nostettu ryhmään A.
  - **C. Käynnissä olevat aloitteet.** Merellisen Helsingin strategiaa tukevat hankkeet, jotka ovat jo käynnissä eivätkä edellytä uusia päätöksiä. Käynnissä olevista hankkeista on ryhmään A on nostettu sellaisia hankkeita joiden etenemiseksi tai laajentamiseksi on tehtävä uusia päätöksiä.

Tässä raportissa esitettyjen yhteenvetojen lisäksi käynnissä olevista hankkeista sekä kaupunkilaisten ideoista on kerätty tarkemmat tiedot Excel-muotoiseen matriisiin.



# Toimenpidekokonaisuudet

## VIISI TOIMENPIDEKOKONAISUUTTA

**1 Merelliset tapahtumat ja virkistysalueet**

**2 Saaristoluonnon suojelu**

**3 Veneilyn edellytysten kehittäminen**

**4 Vesiliikenteen edistäminen**

**5 Maankäyttö ja kaavoitus**

## A uudet aloitteet

### 3. Veneilyn edellytysten kehittäminen

Nimi	Sisältö	Aikataulu	Budjetti:
<b>Laitureiden rakentaminen merellisiin kaupunginosiin</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Toteutetaan 3-5 vesiliikennelaituria laituria per vuosi. Kohteina merelliset kaupunginosat kuten: Lauttasaari, Kalasatama, Vuosaari, Korsnäsin ranta ja/tai Winbergin satama jne.</li> <li>Ensimmäisenä kohteena Puotila</li> <li>Vastuu: KuVa, merellinen palvelu</li> </ul>	2018-	1M€ < Yksi laituri n. 200-250k€
<b>Veneiden talvisäilytyspaikkojen lisääminen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Uusien talvisäilytysalueiden määrääminen ja uusien talvisäilytysratkaisujen mahdollistaminen kaavoituksella. Uusien alueiden osoittaminen talvisäilytyskäyttöön trailereilla kuljetettavia veneitä varten.</li> </ul>	2020-2022	200k€ - 1M€
<b>Vuosaarenlahden venesataman merellisten toimintojen edistäminen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vuosaarenlahden venesatamaa ja siihen liittyviä merellisiä toimintoja on mahdollista laajentaa jo voimassa olevan asemakaavan mukaisesti ja voidaan myös kaavoittaa lisää.</li> <li>Venesataman laajentaminen: uusi täyttöpenger sekä laiturit. Hankkeesta on laadittu yleissuunnitelma.</li> </ul>	2020-2022	200k€ - 1M€
<b>Vene Helsingissä -sivusto</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vene Helsingissä –sivusto koostuu informatiivisesta sisällöstä tapahtumanostoiheen sekä venepaikka-, talvisäilytyspaikka- ja paikkavarausjärjestelmästä.</li> </ul>	2018-2019	Ei edellytä lisärahoitusta

## B kaupunkilaisten esittämät ideat

### 3. Veneilyn edellytysten kehittäminen

Aloite	Tarkempi kuvaus sisällöstä	Miten huomioitu toimenpidesuunnitelmassa?
<b>Veneilyn vuokraustoiminnan edistäminen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Veneiden vuokrausta kertamaksua vastaan</li> <li>• "Veneilykortti" samalla idealla kuin museokortti</li> <li>• Kaupunkisoutuveneitä</li> <li>• Kaupunkimoottoriveneitä</li> <li>• Kanoottien vuokraus</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Ei esitetty toimenpidettä</i></li> </ul>
<b>Kilpailut ja tapahtumat</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Purjehduskilpailujen järjestäminen</li> <li>• Leijalautailukisojen järjestäminen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Ei esitetty toimenpidettä</i></li> </ul>
<b>Venesatamat ja laiturit</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Veneiden talvisäilytyspaikkojen määrän lisääminen</li> <li>• Pienvenesatamien määrän lisääminen</li> <li>• Pienvenelaitureiden määrän lisääminen</li> <li>• Vierassatamien määrän lisääminen</li> <li>• Niiden paikkojen kartoitus ja markkinointi, joihin pääsee rantautumaan omalla veneellä</li> <li>• Kiinnityspaikkoja veneille</li> <li>• Talvitelakointipaikkojen lisääminen</li> <li>• Saaristolaivojen kotisatama paikan laajentaminen</li> <li>• Kauppatorin vaikutusalueen laajentaminen Pohjoisrantaan (saaristolaivojen osalta)</li> <li>• Yhteyslaituri Hernesaaren risteilylaivasatamaan (saaristolaivat)</li> <li>• 41 liikennelaiturin rakentaminen niihin kaupunginosiin, joilla on meren rantaa ja sen edustalla kulkukelpoinen vesialue</li> </ul>	<p><i>Edistetään seuraavissa kokonaisuuksissa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Laitureiden rakentaminen merellisiin kaupunginosiin</i></li> <li>• <i>Veneiden talvisäilytyspaikkojen lisääminen</i></li> <li>• <i>Kauppatorin kehityshankkeen laajentaminen Pohjoisrantaan</i></li> <li>• <i>Vene Helsingissä – sivusto</i></li> <li>• <i>Vuosaarenlahden venesataman merellisten toimintojen edistäminen</i></li> <li>• <i>Vesiliikenteen lähtö- ja saapumispaikat</i></li> </ul>

## C käynnissä olevat hankkeet toimenpiteet

### 3. Veneilyn edellytysten kehittäminen

Nimi	Tavoitteet	Sisältö	Odotetut vaikutukset	Aikataulu
<b>Helsingin veneilystrategia 2020</b>	Tämän strategian tarkoituksena on luoda päämäärät ja suuntaviivat Helsingin veneilytoiminnalle vuoteen 2020 saakka. Strategialla vastataan tunnistettuihin, veneilyyn liittyviin kehitystarpeisiin sekä toimintaympäristön muutoksiin.	Strategiassa toimenpide-ehdotukset ovat: Veneily -työryhmä - Vierasvenepaikan varausjärjestelmä- Hernesaaren merelliset palvelut - Venesatamien palveluiden sijoittamisen suunnittelu - Veneilyturvallisuuden edistäminen - Veneiden talvisäilytystilannetta parantavat toimenpiteet - Venematkailun ja saariston veneilykohteiden kehittäminen	Vision mukaan  - Vuonna 2020 veneilylle on Helsingissä paremmin toimivat palvelut ja olosuhteet. - Venesatamat ovat helposti saavutettavissa ja vierassatamia, vene- ja talvisäilytyspaikkoja on osoitettu riittävästi. - Erityyppisten veneilijöiden tarpeet huomioidaan tarjoamalla sekä palvelutasoltaan kattavia venesatamia, että omatoimisille veneilijöille osoitettavia edullisia venepaikkoja.	
<b>Merisataman saaret</b>		Venesatama-alueen kasvattaminen, merellisten palveluiden lisääminen ja yhteyksien parantaminen mantereelta saariin	Imago ja tunnettavuus	2016-2019

# Muuta ajankohtaista

- Investoinnit siirtyivät 1.6.2017 organisaatiouudistuksen myötä Kaupunkiympäristön toimialalle
  - ruoppaukset (luvat jne.)
  - laitureiden / ponttonien uusimiset jne.
  - liikunta esittää tarpeet → kaupunkiympäristö suunnittelee / toteuttaa
- Kunnossapito edelleen liikunnan vastuulla
  - vuoden budjetti 2019 todella haastava
- Maavuokrien subventioaste tulevaisuudessa?
- Vuodelle 2019 paineet hintojen korotuksille